

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОГО ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ В З'ЯВЛЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ ТРИ ЦЕНТИ РИК XXX. Число 96. Джерсі Сіті, Н. Дж., четвер, 27. квітня, 1922. VOL. XXX. No. 96. Jersey City, N. J., Thursday, April 27, 1922. THREE CENTS

КРАЙНА ПОРА КІНЧИТИ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОГО ОБРОНИ!

ПРЕЗИДЕНТ ГАРДІНГ ПРАЦЮЄ НАД ПЛЯНОМ ПОКІНЧЕННЯ ВУГЛЕВОГО СТРАЙКУ

ВАШІНГТОН, 25. квітня. — З Білого Дому дали до зрозуміння через представників преси, що президент Гардінг та його кабінет міністрів працюють тепер над пляном погашення вуглевого страйку.

Який се має бути плян, якого ані члени кабінету ані представники президента не об'являли. Коли плян буде готовий, президент виступить з ним перед робітничими кошиками та властивими кошиками, запрошуючи обидві сторони на ряд конференцій зі собою. Про суть цього пляну сказав лише тільки, що має се бути постійна зарплата копальців вуглевого промислу.

ПЕРЕСЛУХАННЯ В СПРАВІ БІЛА ПРО ВУГЛЕКУ КОМІСІЮ

ВАШІНГТОН, 25. квітня. — Перед комітетом праї в палаті посів відбулося нині переслухання в справі так званого законопроекта Бейла, який пропонує утворення постійної федеральної комісії для відкриття фактів про вуглевий промисел.

Межи нинішні свідками перед комітетом знімав Дж. Д. А. Морроу, віцепрезидент товариства вуглевих властивелів, який заперечував, немовби суспільність платила за вугле більше, як належить, через те, що вуглевих копальців є за багато і що вони виробляють вугля за багато. Після його розказу, при продукції вугля, кошта матеріалів 12 процент, а додатковий віддає кошту 10 процент. Зокрема вуглевих підприємств, після цього, тепер гірші, як в звичайні часи.

Коли один член комітету попросив його, щоб він подав комітету назви підприємств і розказав одну вуглеву компанію, на котрій чолі сидів стоїть, сей відмовився.

З ПРОЦЕДУ ВЕСТ-ВЕРДЖІНСЬКИХ МАЙНЕРІВ

ЧАРЛІСТАВ, Вест-Верджінія, 25. квітня. — Обирена майнерія та провінційні майнерські юні, обжаловані за ряд тяжких злочинів, яких вони мали допуститися через участь в демонстраційних походах нинішнього версія, прогнала нині свій перший заклад проти відбавлення суду.

Ведучий розправу судья саме відкинув спротив оброби проти процесу на її основі, що заклади проти відбавлення не створювали після вимоги закону.

Зате оброби виграла другу точку свого процесу, коли судья приказав прокураторови вичислити щодо кожного обжалованого всі ті винки, котрі він мав поповнити, а котрі малиби становити закінчення йому злочини. Сим самим судья приказав, щоб розправу над кожним обжалованим відбавлявся особно. Першим обжалованим буде Вілем Бейлард, президент так званого другого підпідприємства майнерської юні, який був на „воєнних терені“ в час „майнерської війни“, а котрий тепер наводиться на волі за кавією в сумі 33,000 доларів.

ОБЖАЛОВАНИ БУДУТЬ ГРАТИ НА ДОБРОДИНІ ЦІЛИ

ЧАРЛІСТАВ, Вест-Верджінія, 25. квітня. — Велику сензацію в місті викликала вістка, що обжаловані за ряд тяжких злочинів майнери урядують в сьому місті гру в „бейбоба“ на дохід міського шпиталю.

МАЙНЕРИ ДВОХ СТЕЙТІВ ГОДЯТЬСЯ З ПІДПРИЄМЦІМИ

СПРІНГФІЛД, Іллінойс, 25. квітня. — Френк Фарінгтон, голова іллінойської майнерської юні, оголосив нині, що дві підпідприємства іллінойської юні уже поновлялися з представниками копальців, поробивши з ними окремий заклад про умови праці мило сього, що початок юнія рудниці, що таких окремих закладів не буде.

Він має на думці майнерської юні стейтс Кентакі та Тенесі. Своєю заявою Фарінгтон приготував майнерської юні до угоди, яку думає заключити іллінойської стейтсвою юнію.

ПРОПАВ АЕРОПЛАН З 6 ЛЮДЬМИ

КІ ВЕСТ, Флоріда, 25. квітня. — В пожедінок о 6 годинах рано вилетів звідси до Навас великий пасажирський літак, який може довжити на собі шість тон твару, а який вилетів з шістьма пасажирами. З огляду на те, що провозаудіальні кораблі і доїзти ніякої вістки, хоч до міста Навас всего 300 миль відстані, котрі аероплан повинен перелетіти за які дві години; починаючи з понової, що літак стрінувся якесь нещастя прилетів і що він погіб на океані.

СТРАШНА ПОВІНЬ

ФОРТ ВЕРТ, Тексас, 25. квітня. — Страшний паводок ріки Триніті завдав просто усе місто Форт Верт, загрожуючи багатьом людям та спричиняючи шкоду, яку обчислюють на мільон доларів. Зібравши воду прорвали тамі здовж ріки і заклали шлукозину здовж русла на кілька миль докучи. Американський Червоний Хрест зараз вислав на місце нещастя рятувальний пліт, який повинен зберегти багатьох людей.

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ НЕ КАЖЕ НИЧОГО ПРО РОСІЮ.

ВАШІНГТОН, 25. квітня. — На своїм останнім тижневим засіданні кабінет міністрів президента Гардінга, котрим було найкоротшим засіданням сього кабінету, члени його постановили не видавати про Росію ніякої заяви.

Видно, на її думку в російській ситуації нема ніякої, гідної уваги зміни.

БИТВА ПОЛІЦІ З ПІКЕТАМИ.

ПРОВІДЕНС, Род Айленд, 25. квітня. — Межи поліцією та громадською страйкарів, стоячи коло фабрики Джейкса, прийшло до бітви коли поліція хотіла розізнати масову пікету. Підчас бітви поліція вживала пального зброї і ранила одного робітника. Касіно про Альмеда на ім'я Кула покла йому в ший і застрелив коло кисті. Як лікарі заявили йому рану, поліція забрала його до суду, де суддя дав йому 60 днів арешту за спротивляння поліції.

БОРІОТБА ЗА МИТОВИЙ ЗАКОН

ВАШІНГТОН, 25. квітня. — Перед сенатором прийшло знов до довшої і дуже гарячої дебати над пропозиціями митовим законом.

Підчас дебати сенатор Кінг з Юти нападла передусім на часті законопроекту, що говорять про мита на спровадженні за кордон фарби. Він заявив, що мита на фарби не потрібні для розвою американського фарбового промислу, що вони корисні лише для фарбарського трасту і що за них дорого заплатити увесь американський народ.

ФІЗИЧНИЙ ВИГЛЯД

АМЕРИКАНЦІВ

Др. Градліца, начальник Смитсонської Інституції у Вашингтоні, подає фізичні (тілесні) признаки Американців. Він говорить, що Американці, котрі походять з родичів, котрі жили в Америці що найменше три покоління, вже можна пізнати по зовнішнім тілесним признакам. Такі Американці мають бути звичайно високого росту; дозрілі м'язи; мають мати пересічно 5 футів 8 і пів-пала висоти, а дозрілі жінки жовто 5 футів 4 пів-пала. Се висота на загал перевищує пересічну висоту всіх європейських народів. Голова є досить велика, особливо у жінок. Голова форми голови, то тут сиділо великі рижини, але на загал можна сказати, що всі старші Американці починаючи з наближати до певного означеного типу, котрий подає багато на багаті класи Англії.

ЧЕХИ ПРО РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКІ ВЗАЄМИНІ

На з'їзді російських аграрників у Празі голова чеських селянських об'єднань міністр Швабля заявив:

Ми Чехи в російсько-українські взаємини не втручаємося. Се не наша справа. Сю справу повинен вирішити самий російський і український народ. Ми хочемо бути у гарних взаєминах з Росіянами й Українцями.

НЕЩАСНА ПРИГОДА УКРАЇНЦІВ

В місті Скрентоні случився двом Українцям така нещасна пригода. Григорій Бучкович запросив до себе до дому свого приятеля Миколу Якуса. Підчас відвідин господар дому став оповідати гостеві про свій недавній куплений револьвер. Він добув його зі сховку та показував гостеві. Підчас сього, коли револьвер був в руках Бучковича, його палець потрапив якийсь способом на язичок револьвера, і револьвер випав. Поцілений в груди гість впав на землю. Герестраений поліцією гість упустив револьвер з руки і сей, падаючи на землю, вистріляв се раз, а куля попала в ступу під нігу. Жінка Бучковича була свідком всьох подій. Вона зараз кинулася ругати раненого, а Бучкович пішов мільдуватися на поліцію. По дорозі він стрівшу полісмена, і розказав йому всю пригоду. Сей поволивши заручити полісменом поручника, і той зі сею двома полісменами поспішив на місце нещасного случаю. Коли вони прийшли до дому Бучковича, Дукс уже був мертвий: куля попала йому прямо в серце, і він погіб на місці.

СМЕРТЕЛЬНА БІЙКА МЕЖИ РЕДАКТОРАМИ

Боротьба межи двома редакторами за справу прогрібції довела до такої ненависти межи їх редакторами, що межи ними прийшло до кровової розправи. Бійка се велася в місті Дуранго в стейті Колорадо. Редактором одної газети, що звється „Дуранго Герольд“, був Вілем Л. Вуд, 35-літній мушниця, редактором другої, що звється „Дуранго Демократ“, Род С. Дей. Боротьба за прогрібцію перейшла від якогось часу на дуже завзвату особисту суперечку, в котрій один редактор став печатати про другого особисті справи, зокрема не належачі до питання прогрібції. За кожним новим чудом ворожнечі межи редакторами зростала що раз більше, а нарешті приятелі стали побоюватися, що ворожнеча може дуже але скінчитися. Кілька днів тому обидва редактори зовсім przypadково натрапили один на другого на розі вулиці і стрінулися око в око. По короткій словесній перепалці Дей ударив Вуда столярським трикутником, який держав в руці. Вуд відхилився від удару і ударив Дей в ніс. Вуд опісля зійшов з хідника, а Дей вивав револьвер і стріляв до противника два рази. Одна куля попала йому в голову, і він помер в шпиталі кілька годин пізніше, не відкинувши притомності. Дей зараз арештовано як убийцю і відведено до в'язниці, де він буде жалити розправу.

СМЕРТЬ АКТОРКИ ВІД ПОЖАРУ

В однім театрі в містечку Покіпси в ньюйоркській стейті града акторка Уна Капелер. Кілька днів тому ввечерю, коли акторка, вбиралася до представлення, на ній займився соломийний капелюх, в котрім вона мала виступати на сцені. Суха солома займилася так скоро, що акторка була сильно попечена, коли її нареченому та помічникам представлено вдалося з тяжким трудом погасити пожежу. На просбу попареної акторки наречений відмовився до кінця представлення ані заступити своєї нареченої, хоч грати мусів з побаложаними руками. Ніхто не представив собі, щоб попарені акторки Карпелер мали тяжкі. Тимчасом на другий день після нещасної події акторка закінчила несподівано життя.

ОХОРОНА ПАМ'ЯТНИКІВ СТАРИНИ

Товариство пізнання Старого Петербургу організує і на інших вивих заведе спілку для охорони пам'ятників старини.

РОСІЙСЬКА БОЛЬШЕВИЦЬКА ДЕЛЕГАЦІЯ В ГЕНУІ ГОЛОШУЄ, ЩО ПОЛЬЩА ДОМИТЬ ДОГОВОРІ, ЯКІ З НЕЮ ПІДПИСАЛА

ВІЯВЛЯЄТЬСЯ, ЩО УРЯД ПІДСУДСЬКОГО ОБ'ЯВІВ ЗІЄДНАТИ ПРИЗНАННЯ ДІЯ УРЯДУ ЛЕНІНА.

ГЕНУІ, Італія, 25. квітня. — Росія нині вислала Польщі ноту, в якій заявляє, що Польща порушила договори з Росією через те, що взяла участь в переговорах в Генуї, котра опірювала право Росії вести переговори у справі закінчення договорів.

Росія має сильну армію над польською границею і з уваги на те вважають сю ноту погрозою.

В ноті, яку підписав Юрій Чічерін, сказано:

„У зв'язі з нотом, яку деякі делегації вислали дня 18. квітня с. р. до голови німецької делегації, а також у зв'язі з відповідою цих делегацій на німецьку ноту з 22. квітня с. р. я не можу здержитися від уваги, як дивним і незрозумілим виглядає, коли правительство, яке признало правно без застеріжень, союветське правительство Росії, може лунитися з рухом, який стремить до того, щоб позбавити се правительство права закінчувати договори з другими правительствами.“

„У сьому вичу Польщі може правительство мусити бачити поважне НАРУШЕННЯ: 1) ДОГОВОРУ, ЗАКЛЮЧЕНОГО В РИЗИ ДНІЯ 18. МАРТА, 1921, між Росією, Україною і Польщею; 2) НАРУШЕННЯ УГОДИ, ЯКУ ПІДПИСАНО В РИЗИ ДНІЯ 30. МАРТА, 1922, а якою Польща зобов'язалася не лише працювати в згоді і єдності з Росією на генуїнській конференції, але також зустріти з усіх сил, ЩОБИ РОСІЙСЬКЕ СОЮВЕТСЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО БУЛО ПРИЗНАНЕ ПРАВНО ДРУГИМИ ДЕРЖАВAMI, ЯКІ ШЕ ДОСІ ПОГО НЕ ПРИЗНАЛИ.“

„Якби Росія шла за сим прецедентом, то вона теж мала би повне право не признавати договорів або частин договорів, які не мимли її, а які заключила Польща з другими державами. „Одначе російське правительство не гадає „пускатись“ на сю дорогу, і заявляє рішучо, що в жалкому випадку не позоволить, аби про правність договорів Росії рішили держави, які цих договорів не підписали.“

ЗАМІТКА. — Се, що Польща заявила, договори не є, жадною новостою. Вони кожний договор підписували з каміон згоди, аби його зломити, що, що вони замість монет додерж, є лежати розко, ходити тільки о час, коли вони се зробили. Часом розбиті се скорше, іноді пізніше, залежно від того, коли можуть се зробити.

Замітка. — Се, що тепер виважає, що ІЛЛІНОЙСЬКА ПОЛЬЩА ПІДПИСАЛА ДНІЯ 30. МАРТА С. Р. ТАКІ УМОВИ З МОСКОВСЬКИМИ БОЛЬШЕВИКАМИ, ЩО БУДЕ ПОВІННА БІТИ, АЛІ ВСІ ДЕРЖАВИ ПРИЗНАЛИ ІХ „ПРАВИТЕЛЬСТВО“. Се єдине з політично підставного, котрий сей заявляє, що „велика Польща“ (себто Польща на чужих землях) так довго мусила як довго в Росії працювати большевиками, і здигого те же звинувачення за „блудними“ „демократичними“.

АМЕРИКА НЕ ВИКРАЄТЬСЯ ПОЗИЧКІ В РОСІЇ

ЛОНДОН, 25. квітня. — Сюди наслід відомості з Генуї, що американський амбасадор Чейлд, котрий тепер знаходиться в Генуї, заявив економічній конференції, що Америка застерігає за позичкою американських грошей і американських державних позичок в Росії.

АМЕРИКА НЕ ВИКРАЄТЬСЯ ПОЗИЧКІ В РОСІЇ

ЛОНДОН, 25. квітня. — Сюди наслід відомості з Генуї, що американський амбасадор Чейлд, котрий тепер знаходиться в Генуї, заявив економічній конференції, що Америка застерігає за позичкою американських грошей і американських державних позичок в Росії.

АМЕРИКА НЕ ВИКРАЄТЬСЯ ПОЗИЧКІ В РОСІЇ

ЛОНДОН, 25. квітня. — Сюди наслід відомості з Генуї, що американський амбасадор Чейлд, котрий тепер знаходиться в Генуї, заявив економічній конференції, що Америка застерігає за позичкою американських грошей і американських державних позичок в Росії.

ЛЕНІНОВИ ВИТЯГНЕНО КУЛО

РИГА, столиця Латвії, 25. квітня. — Сюди доносить з Москви, що Ленінові витягнуто кулю, яка була в його тілі від трох літ.

БОЛЬШЕВИКИ ПРИЗНАЮТЬ ЦАРСЬКІ ДОГОВІ АЛЕ ХОТЯТ НОВОГО ВЕЛИКОГО ПОЗИЧКИ

ГЕНУІ, Італія, 25. квітня. — Московська союветська делегація заявила нині, що московський большевицький уряд признає царські договори лише тоді, як зважить дати Росії позичку в сумі 5 мільярдів золотих рублів і як згодиться на 30-літню амортизацію (відшкодування речей) для царських позичок.

ФРАНЦІЯ ПОСИЛАЄ РОСІЇ „УЛЬТИМАТ“

ГЕНУІ, Італія, 25. квітня. — В тугішніх кругах економічної конференції заявляють, що голова французької делегації Люї Барто одержав телеграму від французького прем'єра Рамона Пуанкаре, в якій він переказує йому, щоб поставив російській делегації ультимат, аби прийняв або відкинув до 18. липня проект умови з Росією, який заклали „американські“ умови.

ЗА ПОЛОВИНУ ВСТУПНОГО

ПРИЙМАЄСЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ ДО

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

КОРИСТАЙТЕСЯ З НАГОДИ

ОБЕЗПЕЧУЙТЕ СЕБЕ І СВОЇ РОДИНИ

ція. Тут на чужині підкреслю-

